

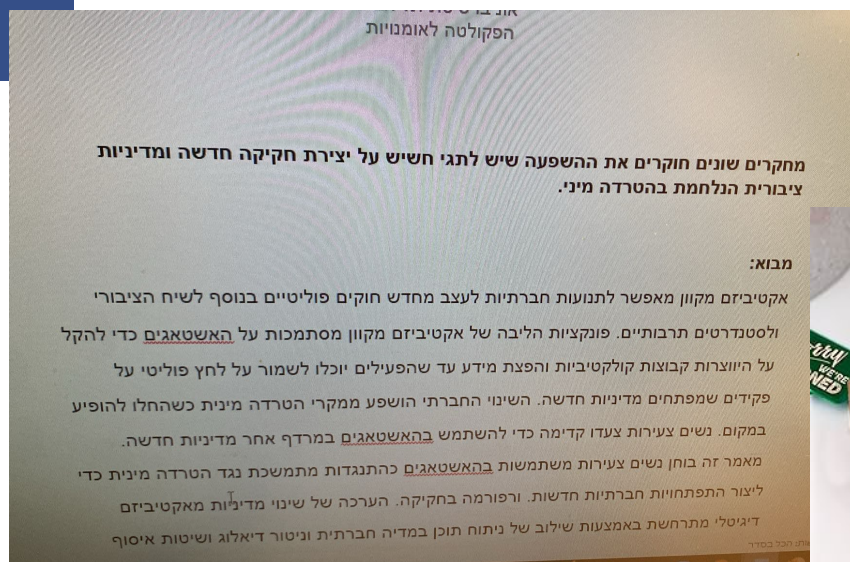
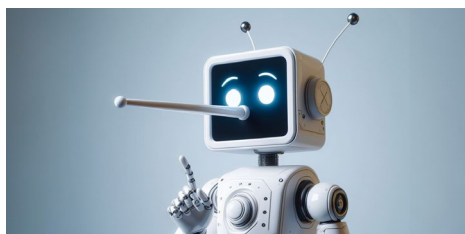
בין אסטרטגיה לפדגוגיה: האם מדיניות בינה מלאכותית מספיקה להובלת שינוי אתי

האם הסטודנטים בודקים את תשובותיהם לפני הגשת המטלה?

”מִמּוֹת וְחַיִּים בֶּיַד לְשׁוֹן” (משלי י”ח כ”א)

מחקרים שונים חוקרים את ההשפעה שיש לתגי חשיש על יצירת חקיקה חדשנית ומדיניות הנלחמת בהטרדה מינית

קביעת מדיניות לשימוש בבינה מלאכותית במערכת ההשכלה הגבוהה

כשליש (17 מתוך 57) מהמוסדות פרסמו באתר שלהם מדיניות לשימוש בבינה מלאכותית

אוניברסיטת תל-אביב
TEL AVIV UNIVERSITY

מדיניות שימוש בכלי AI

מדיניות אוניברסיטת תל אביב

אוניברסיטת תל אביב רואה חשיבות עליונה בהטמעת הרגלי שימוש מושכל, אחראי ואתי בכלי AI לצורך מחקר, הוראה ולמידה. חשיבות זו מגיעה מתוך ההכרה שהשימוש בכלים של AI הוא בלתי נמנע והטכנולוגיה מתפתחת בקצב מואץ. האוניברסיטה מעודדת שימוש בכלים אלו תוך הפעלה של שיקול דעת, הערכה ביקורתית וחתירה למצוינות אקדמית. יחד עם זאת, השימוש בכלי AI במסגרת קורס ספציפי נתון לשיקול דעתם הבלעדי של המרצים והמרצות.

אתיקה בשימוש בכלי בינה מלאכותית

לבינה המלאכותית היוצרת יש יכולות מגוונות המקדמות את הלמידה ואת המחקר: סיכום ומיוזג טקסטים, עריכת טקסטים, ניתוח נתונים, איתור מידע, פתרון בעיות מורכבות ועוד. לצד הזדמנויות אלו, השימוש בבינה מלאכותית באקדמיה מלווה באתגרים אתיים. לפניכם כמה היבטים חשובים שכדאי לתת עליהם את הדעת.

משרד החינוך מכריז על 2025 כשנת הבינה המלאכותית

בחוברת שר החינוך, יואב קיש, מכריז משרד החינוך על שנת 2025 כשנת הבינה המלאכותית. במשרד מעוניינים לחולל שינוי בהוראה בלמידה ובניהול החינוכי, ולהעניק לכל תלמיד ומורה הבנה בסיסית של כלי AI ולשלבם בתהליכי למידה, הוראה והערכה, תוך הכנת התלמידים לעולם העבודה המשתנה.

סוג חדשות לחינוך - תאריך פרסום: 07.01.2025

המכללה לחינוך מספר 1 בישראל

מסמך מדיניות לסגל האקדמי בנושא שימוש בכלי בינה מלאכותית

השימוש בבינה מלאכותית מהווה חלק משמעותי בתהליכי הוראה, למידה והערכה באקדמיה, ומזמן אפשרויות מגוונות בעלות פוטנציאל רב בעולם החינוך. כלים אלו עשויים לסייע לסגל האקדמי לייעל תהליכי הוראה, ולהכין את הסטודנטים להתמודדות עם ההזדמנויות והאתגרים שמביאה עמה הבינה המלאכותית במגוון תחומי החיים בכלל ובחינוך בפרט.

גישות לקביעת מדיניות

גישה מלמעלה למטה (Top-Down)

ההנהלה קובעת את המדיניות

היישום מוטל על
הסגל והסטודנטים

היישום מוטל על הסגל והסטודנטים

גישה מלמטה למעלה (Bottom-Up)

הנהלה מאשרת את המדיניות המשותפת

צרכי השטח

המדיניות מתפתחת מתוך צורכי השטח, תוך שיתוף מרצים, סטודנטים ובעלי עניין

יושרה אקדמית בישראל

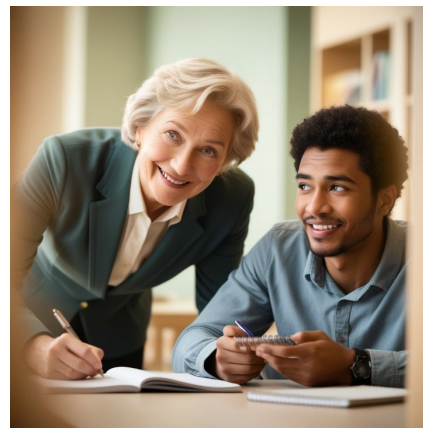
מהם לדעתך ערכי הליבה
של יושרה אקדמית?

<https://www.menti.com/alhdoute6klq>

<https://www.mentimeter.com/app/presentation/alwkzdpf8c9si8xs64fwoifmzuz57v1/view?source=results-share&referral=results-share&signup-nudge=true>

מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל
מנסה לעסוק באופן פעיל בקידום
יושרה אקדמית בקרב הלומדים.

יושרה אקדמית בישראל

מערכת ההשכלה הגבוהה בישראל
מנסה לעסוק באופן פעיל בקידום
יושרה אקדמית בקרב הלומדים.

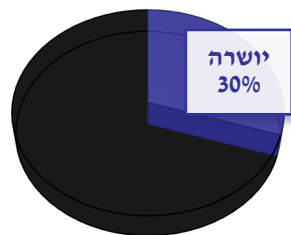
The Fundamental Values of Academic Integrity
The Center for Academic Integrity of Duke University

חוסר יושרה אקדמית

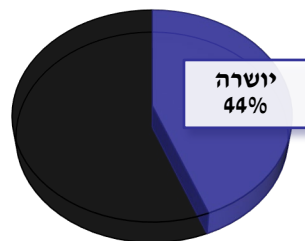
לצערנו חוסר יושרה אקדמית נפוץ בכול רמות החינוך,
סקירת הספרות המחקרית בארה"ב מצביעה על תופעה שכיחה:

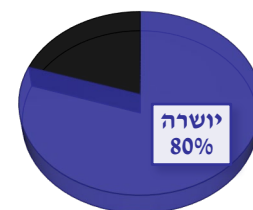
מרבית (70%)

כמחצית (56%)

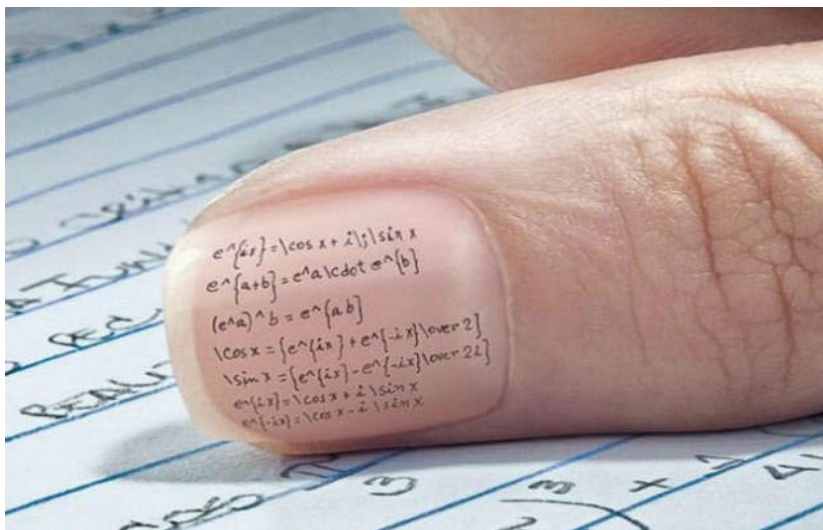

חמישית (20%)

חוסר יושרה אקדמית

מרבית הסטודנטים (75%) הודו ברמאות במהלך לימודיהם האקדמיים

האם כתיבת מדיניות בנושא שימוש בבינה מלאכותית משנה את התנהגות הלומדים?

מי לדעתכם משפיע יותר על רמת היושרה האקדמית?

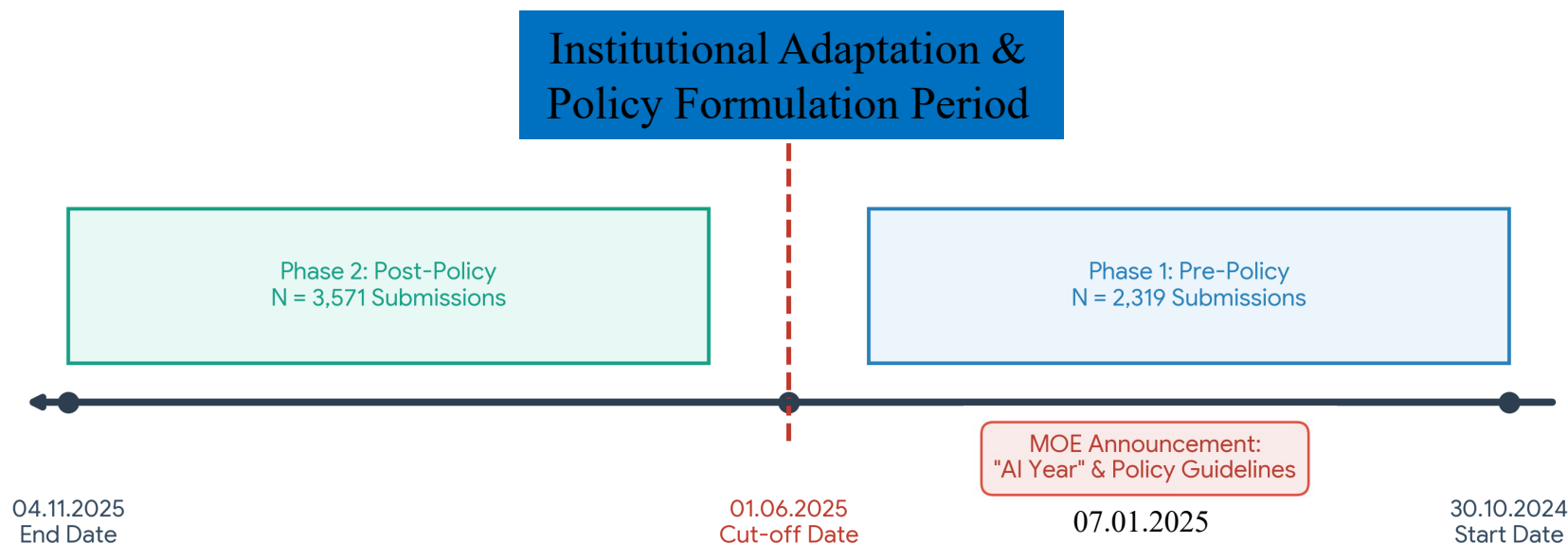

1. תקנון המוסד
2. מרצה הקורס
3. הנחיות המטלה
4. מאפייני הסטודנט

<https://www.menti.com/ale5v7ccsjeg>

<https://www.mentimeter.com/app/presentation/alt9ide5q6qc6wdjgbd2379wh4iydv2h/view?source=results-share&referral=results-share&signup-nudge=true>

שיטה

Total Sample: N = 5,890 Higher Education Submissions (Israel)

- נבדקו 5,890 עבודות שהוגשו בעברית ונבדקו על ידי מערכת מקוריות ומדד דמיון לכותב בחמישה מוסדות שבהם נקבעה מדיניות בנושא שימוש בבינה מלאכותית.

נקודה למחשבה

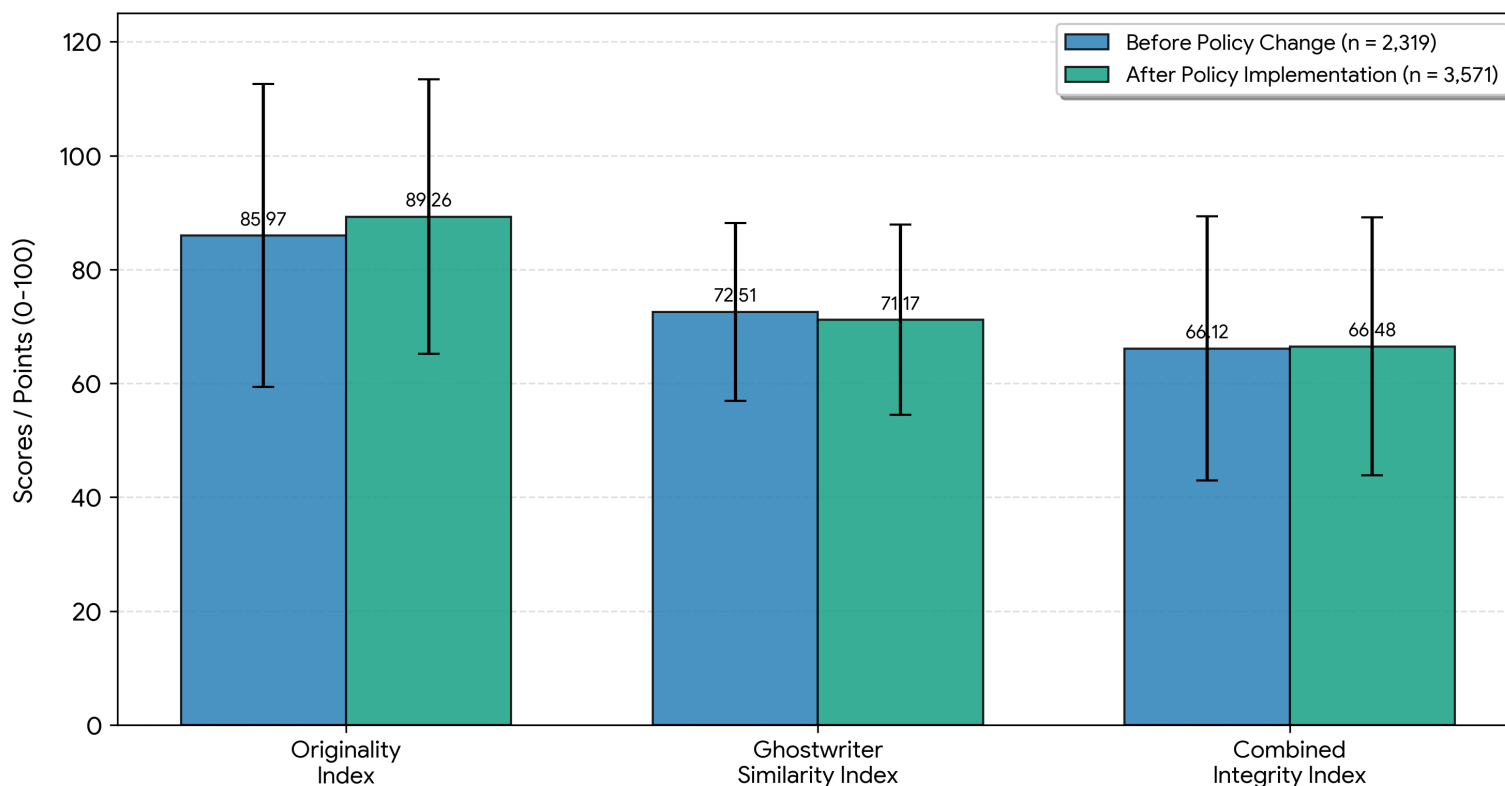
- איזו עבודה הייתם שולחים לוועדת המשמעת?

- מרבית המרצים חושבים שמקוריות נמוכה = העתקה = בעיה. (עבודה ב)
- גם אני הייתי בוחר כך לפני שנתיים, אולם עבודה א מעלה חשד לכך שעולה צורך בבדיקה נוספת, יתכן שהייתה מעורבות יתר של בינה.

ממצאים

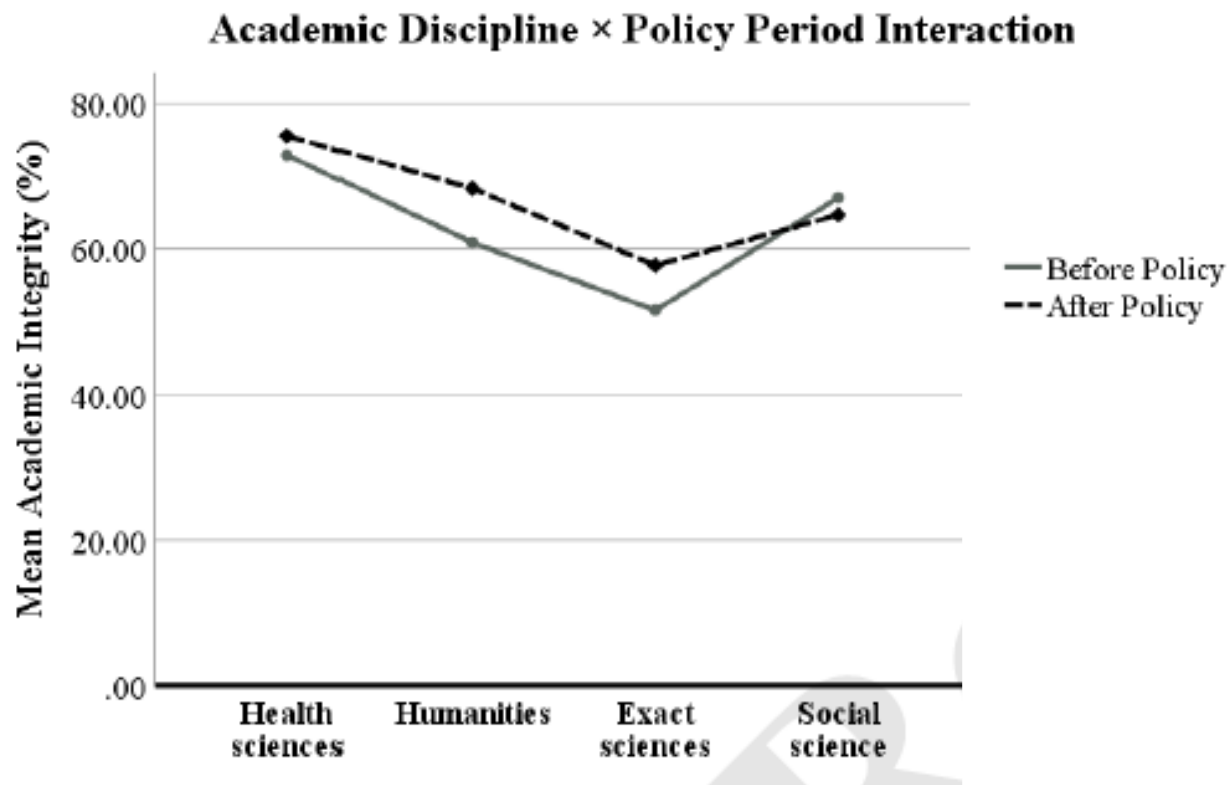
Academic Integrity Metrics Before vs. After AI Policy Enforcement

* Error bars represent Standard Deviation (SD).

- לא נמצא שינוי משמעותי אחוז העבודות שנמצאו אותנטיות לפני המדיניות 57.8% ואחרי קביעת המדיניות 57.7%. ($r_{\phi} = -.001, p = .942$)

ממצאים

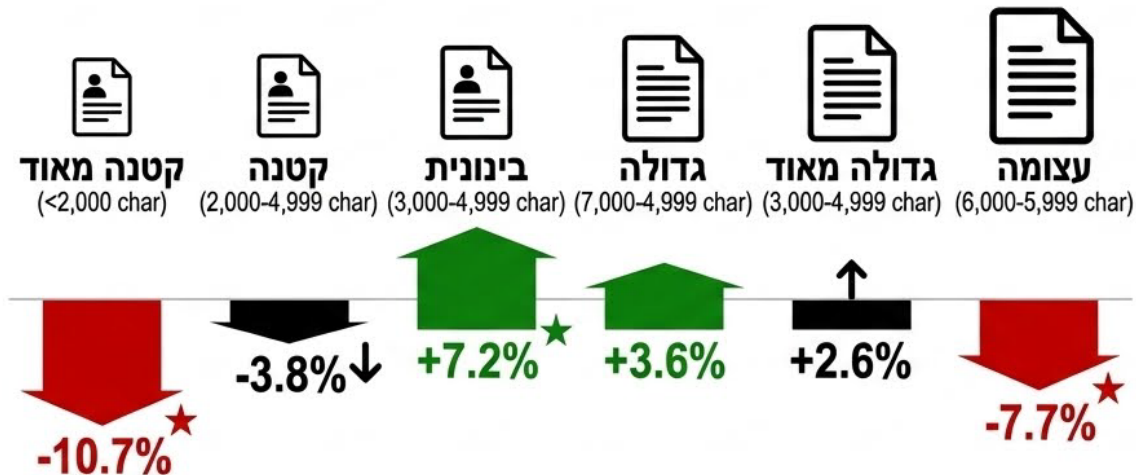

לא כל התחומים מגיבים באותו אופן מדיניות אחידה אינה משפיעה באופן אחיד. STEM שיפור, מדעי הרוח שיפור
 מדעי החברה ירידה, מדעי הבריאות ללא שינוי

ממצאים

ממצאי מפתח: השפעת המדיניות על יושרה אקדמית (לפי אורך הגשה)

טרנדים עיקריים: שינוי בציון הממוצע (לפני מול אחרי)

ממצאים משמעותיים
:($p < 0.05$)

↑ עלייה בציון ב- הגשות בינוניות וגדולות.

↓ ירידה בציון ב- הגשות קטנות מאוד מאוד ועצומות.

מבנה המטלה משפיע על היושרה לא פחות מהמדיניות
תרגילי הגשה פשוטים ועבודות סמינריות מושפעות הכי הרבה

מסקנות

1. מדיניות היא רק נקודת ההתחלה
מדיניות "מלמעלה" לבדה אינה מספיקה, השינוי מתרחש כאשר
המרצים מתרגמים אותה לעיצוב מטלות, דרכי הוראה והערכה
ברמת הקורס.

2. אין פתרון אחד שמתאים לכולם
השפעת המדיניות משתנה בין דיסציפלינות ובין סוגי מטלות.

3. צריך לעצב מחדש את ההערכה
יש להעריך לא רק את התוצר, אלא גם את תהליך
והשימוש האחראי בבינה מלאכותית.

**מדיניות משנה כללים,
פדגוגיה משנה התנהגות**

מה אפשר לעשות כבר בסמסטר הקרוב?

1. לעדכן את מדיניות הקורס ולהגדיר שימוש מותר ואסור ב-AI.
2. לעצב מטלות מבוססות תהליך (טיוטות, משוּב, רפלקציה).
3. לדרוש גילוי נאות על אופן השימוש ב-AI.
4. להתאים את סוג המטלה לדיסציפלינה ולמטרות הלמידה.

תודה רבה על ההקשבה !

**בין אסטרטגיה לפדגוגיה : האם מדיניות בינה
מלאכותית מספיקה להובלת שינוי אתי**

התמונות במצגת זו נערכו בתוכנות Leonardo AI, Nano Banana AI Model